

בית משפט לענייני משפחה בנף הגליל-נצרת

תלה"מ 15015-12-23 נ', תלה"מ 4271-02-24, תלה"מ 32114-10-21 וה"ט
39799-11-24

כבוד השופטת רות גורביץ

לפני

פלוני

תובע/נתבע

ע"י ב"כ עוה"ד עינב חזנבליט

נגד

אלמוני

נתבעת/תובעת

ע"י ב"כ עוה"ד אופיר ברק

פסק דין

בפני סכסוך עצים בין הורים ומחלוקות סביב ענייני הקטין בן 7 השנים, שעיקרו התנגדות האם להרחבת זמני שהות של האב עם הקטין.

א. רקע

1. האב הגיש ביום 7.12.23 תביעה לקביעת אחריות הורית שווה והרחבת זמני שהות, מאז שחזר הקטין לגור עם

האם בעיר מגוריו. לטענתו האם פוגעת בקטין ובקשר ביניהם.

2. האם מצידה הגישה תביעה ביום 1.2.24 להשאר האחריות ההורית על הקטין בידיה וצמצום זמני שהות, ללא לינה בשל ניכור הורי, כך שהאב ייקח את הקטין פעמיים בשבוע לשלוש שעות ובכל שבת שנייה לחמש שעות. בנוסף, להורות שתיבדק המסוגלות ההורית של האב.

3. מדובר בהורים לילד אחד משותף כיום בן 7 שנים, שנולד בעקבות קשר קצר ביניהם.

שניהם במקור מאותה עיר.

4. בהליכים קודמים נקבע כי האם הינה ההורה האחראי העיקרי, אושרו שני מעברי מגורים של האם לשתי ערים במרכז הארץ, כאשר לפני כשנה בשלהי 2023 האם חזרה להתגורר עם הקטין בעיר המוצא בקרבת האב.

5. זמני השהות של האב עם הקטין נקבעו בפסק דין מיום 15.2.22 עת אושר מעבר מגורים נוסף של האם לעיר אחרת, סופ"ש מיום חמישי עד ראשון אחת לשבועיים, באותו שבוע ביום שלישי ללא לינה בין השעות 16.00 עד 20.00, ובסופ"ש שהקטין אצל האם, הקטין יגיע אליו ביום שלישי כולל לינה.

6. יצוין כי הצדדים מנהלים הליכים בענייננו של הקטין מאז שהיה בן 8 חודשים, ועד היום הקונפליקט ביניהם מצוי בעצימות גבוהה. זמני השהות בין האב לקטין הורחבו בהדרגה.

7. בהליך ה"ט 23-10-22809 מיום 15.10.23 התבקש צו הגנה על ידי האם בשם הקטין כנגד האב, בטיעון להתעללות נפשית קשה מצד האב כלפי הקטין במסגרת ניכור הורי. כך נטען על ידה, שהאב מנחה את הקטין להכות אותה, מלמד אותו להביע רגשות שנאה כלפיה, כשהוא שב מבית האב הופך את הבית ושובר חפצים ואינו אוכל כראוי אצלו. עוד טענה כי אינה מצליחה להשתלט על הקטין, וכי הוא חוזר במצוקה נפשית משהות בבית האב, טעון, מקלל ומרביץ ובידה הקלטות שמאמתות את האמור. בקשה להגן על הקטין עד שהאב יעבור הדרכה טיפולית.

8. בסופו של דיון ארוך במעמד שני הצדדים שהתקיים ביום 18.10.23, ניתן תוקף של פסק דין להסכמות שגובשו בהמלצת בית משפט: "שני ההורים ישתתפו בהדרכה הורית, הקטין יקבל טיפול רגשי, יוטל קנס כספי בסך של 500 ₪ על הורה שיסית את הקטין כנגד ההורה האחר, או יערב אותו בסכסוך הזוגי. עובדת קיומה של הסתה של הקטין תיקבע רק בהחלטה שיפוטית, והרווחה תסייע בשילוב הצדדים בהדרכה הורית וכן במתן טיפול רגשי בקטין בפיקוחה ככל הניתן ומוקדם ככל האפשר. דיווח יימסר על ידי הרווחה תוך 21 יום".

9. עם זאת ביום 17.4.24 כפי שעולה מתסקיר ע"ס מיום 5.5.24 התקבל עדכון ע"י מנהל היחידה לפיו הטיפול הופסק מאחר והאם הודיעה למטפלת הרגשית שאינה מוכנה לקחת חלק בו עוד. האם טענה כי היות ומדובר במקרה של ניכור הורי, ולמטפלת הרגשית אין את ההכשרה המתאימה לכך, אין טעם להגיע לטיפול שלא מטפל בשורש הבעיה.

ביום 4.4.24 בקשה האם שוב בתיק ה"ט 24-04-10587 להרחיק את הקטין מהאב בצו הרחקה ו/או על חלוקת זמני שהות תחת פיקוח, בשל כך שהאב מנכר את הקטין. הדוגמאות שהביאה היו: הקטין לא משתתף בחוג שרשמה אותו כי אביו לא רוצה שהוא ילך לחוג.

בנוסף, נטען כי גם בפורים האב קנה לו תחפושת וכפה עליו לשים את התחפושת שלו. כבוד המותב לא מצא לנכון ליתן צו הגנה במעמד צד אחד, הואיל והתרשם כי מדובר בניסיון לעקוף את ההליכים המתנהלים בין הצדדים. עוד צוין: "גם מצפייה בסרטון אשר הציגה בפניי המבקשת לא עולה תוכן המספק מתן צו הגנה כנגד האב. מצפייה בסרטון עולה כי המבקשת מתחקרת, וחוקרת את הקטין שהוא רק בן 7 שנים ומדרבנת אותו לומר דברים כנגד האב".

10. בהמשך הגישו הצדדים אינספור בקשות בענייננו של הקטין, לגבי המחלוקות בכל תחומי חייו, בחלקן ניתנו החלטות

קונקרטיים, ובאחרות נקבע כי יש להמתין לקבלת התסקיר.

עוד ציינתי כי חוסר שיתוף הפעולה בין ההורים פוגע בקטין ומערב אותו בעל כורחו בסכסוך.

11. לקטין נערך אבחון פסיכולוגי בחודש 4/23 ביוזמת גננת ופסיכולוגית הגן בשל קשיים בהבנה בכלל ובפרט במצבים חברתיים וכן כדי להמליץ על תכנית טיפולית ושיבוץ במסגרת לימודית מתאימה. האבחון נערך לאורך שש פגישות בנות כשעה בחדר שקט בגן.

שני ההורים ציינו שלעיתים הקטין מתקשה לענות על שאלות אודות רגשותיו, הפעילויות והחוויות שעובר במשך השבוע בגן ומחוצה לו, ולרוב יענה ש"לא יודע".

בפרק "סיכום והמלצות" לאחר תיאור נקודות הקושי נרשם:

"נראה שהשינויים והמעברים הרבים אותם חווה הקטין הותירו את חותמם, שכן כיום XXX מציג קשיי יסות התנהגות, ומתקשה להראות התקדמות דידיקטית וחברתית לאורך השנה בגן. נראה כי קיים פער בין הידע שברשותו, לבין יכולת ההבעה המילולית ורמת הבשלות הרגשית שלו, שאינן תואמות את גילו הכרונולוגי. על כן, הומלץ לאור הפערים בתפקודו והקשיים שעלו הן מדברי ההורים והגננת והן באבחון הנכחי, כי הקטין ישהה שנה נוספת בגן חובה ובמקביל לשקול מעבר למסגרת קטנה שתיתן לו מענה אישי וממוקד לקשייו בשנת הלימודים הבאה.

12. העו"ס התבקשה להגיש תסקיר ובגדרו המלצותיה לגבי האחריות ההורית וחלוקת זמני השהות.

13. עו"ס לסדרי דין הגישה תסקיר ביום 5.5.24 שנערך לאחר התכנסות וועדת תסקירים.

14. נקבע דיון הוכחות לחקירת העו"ס, ולאחריו סכמו הצדדים את טענותיהם בעל פה.

ב. טענות האם

15. האם עותרת לשינוי זמני שהות בין האב לבין הקטין באופן שיצמצמו למספר שעות ללא לינה.

16. האם טוענת כי האב מסית את הקטין, עורך מסע התעללות כנגדה ורומס את נפשו של הקטין, ועל כן אינו ראוי לשהות עמו ללא פיקוח לבטח שאינו יכול לקבל משמורת רחבה עליו.

17. כך למשל, האם מנסה לשכנע את הקטין ולהזכיר לו, שלא כפי שאמר לו האב, שהיא אכן שהתה לידו כאשר היה בניתוח. היא נאלצת לעשות כן, משום שהילד מטיח בה שהיא לא הייתה לידו כשעבר ניתוח, כלומר הזניחה אותו עקב שטיפת מוח של האב.

18. כך למשל מנסה האם לשכנע את הילד שהיא לא מוותרת עליו ושהיא לא תראה אותו אחת לשבוע כפי שהאב אמר לו. כלומר, האב מספר לו שהאם עומדת לנטוש אותו, והקטין מספר לה זאת במרירות ושכנע עמוק.

19. כך למשל, האם מנסה להבין בשיחה עם הקטין, מדוע הוא מאיים עליה שירביץ לה, כאשר היא לא מפסיקה לדאוג לו וכל חייה סובבים סביבו, והקטין משיב לה כי אבא אמר.

20. עוד כשהקטין חוזר מביקור אצל האב, חלה ירידה קשה בהתנהגותו, בכל פעם מחדש הוא עוין מאוד לאם, במצב לא טוב וירוד נפשית. לוקח לאם זמן להרגיעו, להתקרב אליו, לקנות את אמונו ולבנות את הרוגע הנפשי שלו.

21. לטענתה הטיפול של האב בקטין לקוי, האב מתעקש להאכילו במאכלים מזיקים וחסרי כל ערך קלורי מלאים בסוכר

ובפחמיות ריקות ובלבד שלקטין יהיה כ"ף, ובכך פוגע בבריאותו.

22. האב מפקיר את הקטין לתוכניות אלימות, טלוויזיה ומשחקי מחשב אלימים, שאינם מתאימים לגילו. הקטין חוזר לביתו כשהוא נתון לאלמות רבה וקשה. הדבר בא לידי ביטוי בהתדרדרות ותוקפנות גם בגן הילדים.
- לטענתה, לאחרונה, חזר הקטין מבית האב לאחר לינה, ובהסעה לפתע התחיל להכות את הילדה שישב לידה, ללא כל סיבה.
23. בנוסף, לאב אין תנאי מגורים הולמים לקטין. הקטין מספר לאם כי הוא ישן במיטה אחת עם אביו, ואין לו חדר משלו. ילד אינו אמור לישון עם הורה. כמו כן הדבר יוצר מצב נפשי שהקטין לאחר מכן רוצה לישון עם אמו באותה המיטה, דבר שאינו מתאים לגיל ההתפתחות שלו.
24. בתגובתה לתסקיר שהוגש ע"י העו"ס, טענה כי מדובר בתסקיר מוטא לטובת האב, שהתעלם מטענותיה ומשלל ראיותיה, ממיילים חוזרים לעו"ס ללא מענה ענייני מצידה והעצים את טענות האב ללא כל סימוכין.
25. לטענתה, לא יתכן כי העו"ס מכניסה בגורמי סיכון את מעברי המגורים של האם, ומעלימה לחלוטין משחקי מחשב אלימים למרות הצהרת הקטין עצמו, אלימותו וההתדרדרות המדווחת. לא יתכן כי העו"ס מדווחת בזמן אמיתי על מקרים של הסתה, וכותבת לגביהם כי לא נראה שיש הסתה מכוונת מצד האב, ומבלי ששוחחה עם הקטין ולו פעם אחת.
26. האם מביאה כדוגמא את האירוע של פורים, שהאב אסר על הקטין ללבוש את התחפושת שהיא קנתה לו ביחד עמו, ללא ידיעתה ונוצר משבר בבוקר החג כאשר הילד פחד להתלבש בתחפושת שהוא עצמו בחר עם אמו בחנות. לטענתה, העו"ס יודעה לפני וועדת תסקירים ומנעה ממנה להביא ראיות לכך לחברי הוועדה.
27. דוגמא נוספת, היא הנסיעה לאילת, אך לאחרונה לקח האב את הילד לאילת כאשר הוא גורע אותו מיום לימודים ביום שישי, בלא להודיע לה. גם זאת דווח לעו"ס בזמן אמת והיא לא טרחה להעלות בפני הוועדה.
28. דוגמא של החוג, הילד נמצא בחוג ג'יאוג'יצו, וללא הודעה מוקדמת, מודיע הילד לאם שעה שהתארגנה לקחת אותו לחוג, כי הוא לא הולך יותר לחוג, מפני שאביו אוסר עליו ללכת. הילד נראה מפוחד. האם בקשה להוציא צו הרחקה בגין הסתה זו.
29. כך גם לא התייחסה העו"ס לווידאו מפורש בה אומר הילד כי אבא הורה לו להרביץ לאמו, או שלא תהיה לו אימא יותר.
30. מנגד נכתב רבות על מעברי האם, על ריב חד פעמי בינה לבין הגננת תוך השתלחות בה ומעט נכתב על אלימות הילד שמודה שלומד אלימות ממשחקי המחשב של אביו, תוך רידוד מכון לאחריותו של האב. לדעתה כל התרעותיה בדבר הפרת איזונו הנפשי של הילד, בכך שהאב מערער את ביטחונו העצמי כאשר הוא מכפיש את אמו, נותן לו ללא הפסקה לשחק במשחקי מחשב אלימים, באים לידי ביטוי בהתנהגותו של הילד. אילו הייתה בתמונה עו"ס שמתריעה בפניו שהמשך ההתנהגויות המתועדות שלו יביאוהו למשמורת רק בפיקוח, זה היה ללא ספק בולם אותו.
31. מהאמור מסיקה האם כי האב זוכה לגיבוי מהעו"ס, וכי כל תלונה מצידה זוכה להתעלמות מוחלטת בזמן אמיתי ולשקרים ולטיוח כלפי בית המשפט והוועדה.
32. עוד טוענת כי שבועיים לפני כינוס הוועדה, התרחשה פגישה אישית בין העו"ס לבין האם, בה חשפה את סרטוני הווידאו ואת כל ההסתות. לגרסתה, העו"ס הזדעזעה ואמרה לה בצורה הזאת לא אוכל להמליץ על הרחבת הסדרי ראייה לאב. ועל כן, לא ברור לה מדוע העו"ס שינתה דעתה מקצה לקצה, והחליטה להמליץ על הרחבת זמני שהות לאב, תוך הוראה חד משמעית לאם שלא להציג סרטונים אלה בפני הוועדה משיקולים מקצועיים.

33. מוסיפה האם כי בינה לבין האב שורר נתק ומשבר אמון כה גדולים, שאין כל היתכנות להרחיב את זמני השהות של האב. האב מדבר עם האם דרך המשטרה, כאשר הוא מפעיל אותה בכל עניין מול עיני הקטין. כך למשל, כאשר הילד עם חום גבוה, האם בקשה ממנו לבוא כשירד החום. האב הזדרז להודיע לאם כי הוא מגיע בדיוק בזמן וכי יזמין משטרה תוך שהוא מצטייד בהחלטה כי מחלת הילד אינה מונעת מעבר, והילד ירד לאב כשהוא עם חום. כך למשל, האב היה באסיפת הורים שבה נבצר מהאם להגיע, והוא הודיע לאם כי חתם לבדו על כך שהילד ימשיך בכיתה קטנה.
34. גם עניין השינה דווח לעו"ס, בעוד היא קובעת כי האב ישן בסלון, ואינה מביאה את עמדת האם כי הילד ישן עם האב במיטה אחת, ומתעלמת מכך בתסקיר.
35. ערב הדיון הגישה האם דו"ח עדכון מטעמה כי הילד חוזר הביתה ומספר כי האב מבקש ממנו "אל תקשיב לאימא". כתוצאה מכך, הילד חוזר חוצפן ומדבר לאם בציווי כשהוא רוצה משהו, דבר שלא היה מעולם.
36. האם עותרת לדחות את התסקיר המעוות לשיטתה, ולהורות על טיפול מייד ללא, ועל צמצום זמני שהייה באופן שיכללו ביקור בלבד למספר שעות ללא לינה פעמיים בשבוע וללא שבתות. כך לא יוכל האב להראות לו משחקי מחשב אלימים, ולא תהיה לו שהות להסיתו.
37. בסיכומים בעל פה נתבקש לאפשר לאב לילה אחד ולהסיר סופ"ש ארוך, ולהורות שהאב יעבור טיפול נפשי, ויבוצע אבחון לקטין.

ג. טענות האב

38. האב עותר להרחבת קשר עם הקטין לאור חזרתו עם האם לגור בעיר המוצא, בשל שינוי צרכיו של הקטין והקשר העמוק והקרוב ביניהם.
39. לטענתו יכולות ומסוגלות האם השתנו בצורה קיצונית, כאשר מפיה עולה כי היא אינה מכירה את בנה, לא מצליחה להשתלט על דחפיו ותגובותיו כשהוא במשמורתה.
40. לטענתו יש לו יכולת טובה יותר מהאם להתמודד עם קשייו המיוחדים של הקטין, בין היתר, קשב וריכוז, קשיי התנהגות וויסות רגשי.
41. עוד טוען כי הקטין חווה משברים ומעברים לא פשוטים עם האם ובן זוגה בעבר.
42. האב מדגיש את אחריותו ההורית כלפי הקטין, כאשר מעבר למפגשים שכרוכים בנסיעות ארוכות ונטל כלכלי כשהקטין גר בעיר אחרת, גם את שיחות הווידאו שמקיים עמו בכל יום והיכרות עם אנשי הצוות החינוכי בכל עיר.
43. לטענתו, עם חזרת האם לגור עם הקטין בעיר מגורי האב, היא מטרפדת את הקשר ביניהם, מפריעה לשיחות וידאו, ועם פרוץ המלחמה אף מנעה מפגשים ונגסה בשעות שלו עם הקטין עד שמדרש להסתייע במשטרה לאכיפת הקשר.
44. עוד נוקטת כלפיו באיומים, גסויות וניבולי פה ליד הקטין ובהתכתבויות, כשהיא בטוחה שהוא יתייאש וירם ידיו בכל הנוגע לקטין.
45. האב עותר להרחיב את זמני השהות שלו עם הקטין, שיהיו ממסגרת למסגרת בכל יום שני ושלישי. ובסופ"ש שהקטין אצלו מחמישי עד יום ראשון, יפגש עמו באותו שבוע בימי שלישי כולל לינה. לגבי חגים וחופשות מחצית. מבקש

כי האם תופנה לבדיקת מסוגלות הורית, טיפול משפחתי והדרכת הורים והסמכת העו"ס לסדרי דין לפקח על מעברי מפגשים. כן ליתן צו מניעה שלא יעשה כל העברת או העתקת מגורי הקטין.

46. סמוך לדיון עתר בבקשה לדיון חירום לאור החרפת מצב הקטין, בשל האירועים האחרונים: היעדרויות מן הגן 12 ימים בחודש האחרון, ולפני כן נהגה שלא להביאו בבוקר ללא כל סיבה ועדכון האב, חוסמת את הנייד של האב באופן שיטתי בשעות שיחת וידאו שלו עם הקטין ופתיחה רק לשיחות וידאו שלה כשהוא אצל האב. מסרבת לשתף בהחלטותיה החד צדדיות כאילו אין לקטין אב וזאת כדי לחזק את שליטתה בו. ביקורי הקטין בתכיפות במרפאות קופ"ח גם כשאינו חולה ואין צורך בכך, כדי לנתקו ממסגרת חינוכית ולהעמיס עוד מסמכים לתיק. מאשימה את האב במאכלים של דברי מתיקה כשאין לאם מושג מה הקטין אוכל ושונה במפגשים עמו. בנוסף, גורמת לניתוק והפסקת שיחות וידאו עם האב בהטלת אימה, קללות, אלימות, הפרעות ואיומים כלפי הקטין. מאז חזרת האם לצפון, מתארת את הקטין באופן קיצוני ושונה ממה שהאב חווה אותו, של התפוררות סמכות הורית, אלימות של הקטין כלפיה או ביטויים קשים ואלימים שמבטאים מצוקה.

47. עוד מספר כי לפני מספר ימים גילה תוך כדי ציפייה באתר אזור אישי בקופ"ח, שבפניה של האם מיום 3.6.24 לרופא משפחה בתלונות שקר שאינו ידועות לאב או לגן, בבקשה הפניה לפסיכולוג ילדים ללא ידיעתו ובאופן חד צדדי כתמיד. האם סיפרה בתקופה האחרונה על פגיעה של הקטין בעצמו באמצעות נשיכות בגופו ואלימות אגרסיבית שלו כלפי עצמו וכלפי ההורים ובגן.

באותה תקופה במשך כשבוע וחצי הקטין לא היה בגן אלא אצל אמו למעט מפגש בודד ביום שלישי אצל אביו. לטענת האם חטפה הפנייה לפסיכולוג לכיסוי לחוסר אחריות הורית שלה כשהיה בחזקתה, משגילה לאחר שהקטין חזר לגן שטף דם בשתי זרועותיו. כששאל אותו לפרש שטפי הדם השיב הקטין שאמו עשתה לו את זה והגנת אמרה כי כך הגיע לגן מבית אמו.

48. לטענת האב, האם מנסה להדביק לקטין מחלות, טיפול רפואי ומצוקה נפשית בעוד הוא לא נזקק לכך.

49. טוען כי להליך י"ס שפתח להרחבת זמני שהות, לא הגיעה האם, וכתגובה הגישה בקשה לצו הגנה שם טענה כי הילד מכה אותה ותוקף אותה בזמנים שעמו והיא לא מכירה את בנה. מאז הילד מוקלט ומצולם בכל מפגש והחומרים מועברים לבית משפט.

50. טוען כי הוא מצדו מקפיד על מפגשים, חלוקת תפקידים, נצמד לפסקי דין והחלטות, משתף פעולה עם הנחיות הרווחה, הגן והצוות.

51. טוען כי הקטין במצוקה, נחשף לאירועים קשים עימם לא יודע להתמודד ולכן הוא כועס ופוגע בעצמו. האב מבקש להוציא מידי אמו, להרחיב מפגשים עם האב, ליישם המלצות הוועדה, לקבוע טיפול רגשי, להפנות לתיאום הורי ולאכוף הוראות אלה בהטלת קנסות וסנקציות.

52. בסיכומיו טען כי תביעתו להרחבת זמני שהות קיבלה אישור מוועדת התסקירים.

לטענתו, הקטין אמר את דברו שהוא רוצה להיות אצלו, גם בצילומים ובתימלולים שהגישה האם. האב סיפר כי הוא מתקשר לקטין בשיחת וידאו והאם חוטפת לו את הנייד ומנתקת לו או אומרת לקטין "תגיד לאב שיבוא ואז אומרת שהאב לא יבוא כי הוא במשמורת אז אבא לא אוהב אותך". ולמשל ביום הדיון, הגיע הקטין לבי"ס מבית האם, ומהבוקר עד הצהרים לא הפסיק להשתולל ולהרביץ, והסב אסף אותו, וכאשר אתמול הגיע מביתו התנהג כשורה. לדעתו, הרחבת זמני שהות מתבקשת כדי לחסוך מהקטין השמצות של האב וכדי שהוא יגיע יותר רגוע לבי"ס.

53. כאמור הצדדים ניהלו הליכים בעניינו של הקטין מאז בואו לעולם.

לאחר מעברה של האם עם הקטין לעיר אחרת התנהלו הצדדים במשך מספר שנים לפי מתווה של זמני שהות שנקבע נכון לאותה העת, ואולם עם חזרתה לעיר המוצא, ביקש האב להיות מעורב יותר בגידול הקטין.

54. עיקר טענות האם מתמקדות בהסתה של האב, ניכור הקטין התעללות ופגיעה בו, לאורם לעמדתה, יש לצמצם זמני שהות של הקטין עם האב.

55. בעוד האב טוען כי התנהלות האם לאורך השנים פוגענית ומסוכנת, החל מהמעברים הרבים בחייו של הקטין בשבע מסגרות חינוכיות בשלוש ערים שונות שפגעה בסיכויי הקטין להתפתחות תקינה וכלה בהשמצות האב באוזני הקטין, מידורו ופעולות לניתוק הקשר ביניהם גם באמצעות צווי הגנה. על כן, מבקש להיות ההורה האחראי.

ה- תסקיר וועדת התסקירים

56. בתסקיר העו"ס סוקרת את השתלשלות ההליכים מול הרוחה משהקטין היה פעוט עד להיום, לרבות הקשר בינו לבין אביו.

57. ביום 14.7.24 התקיימה וועדת תסקירים בה נטלו חלק ההורים, עו"ס לסדרי דין, עו"ס לסדרי דין רכזת התחום באגף, עו"ס מחוזית מפקחת ופסיכולוג ילדים מומחה.

58. במעמד הוועדה התקיימה שיחה עם שני ההורים ביחד ועם כל הורה בנפרד.

האם רצתה להציג סרטונים בפני הוועדה, אך צוין כי לא היה לכך מקום משיקולים מקצועיים. עם זאת, מסיכום טענותיה בפני חברי הוועדה ניכר כי פרסה את מלוא התכנים של הסרטונים.

עוד נרשם כי פסיכולוג הוועדה העיר לאם, שגם כאשר הקטין מגיע לגן מביתה של האם הוא מגלה התנהגויות אלימות.

הפסיכולוג של הוועדה הסביר להורים כי מדובר בילד עם פוטנציאל תקין אלא שהנסיבות פוגעות בתפקודו ומעמידות בסימן שאלה את התפתחותו העתידית - חסכים, נתקים, מטענים, היותו מצולם שוב ושוב, מעברי מסגרות וערים וסביבה לא מווסתת שמעיבים על יכולותיו ועל רצונו הטבעי לסקרנות ולמידה. קיים סיכוי טוב להטבה בתוך תהליך טיפולי.

על האם לאפשר קבלת דעות שונות משלה, כאשר תפיסתה כיום בעלת אופי אבסולוטי.

על האב להקפיד הקפדה יתירה שלא יעביר באופן לא מודע לקטין מסרים מעולם הסכסוך.

עוד הוסבר להורים כי המלצה לזמני שהות רחבים עם שני ההורים טובה לקטין ותורמת ליציבות שלו ולא נובעת משיקולים של ההורים.

59. המלצות הוועדה היו :

טיפול רגשי מידי לקטין שילווה בהדרכת הורים ותחת סמכות בית משפט.

שני ההורים יהיו אחראים לכל סוגיה הנוגעת לילד כולל עדכונים שוטפים.

הרחבת זמני שהות של הקטין עם האב כך שיתקיימו בכל שבוע בימי ג' וה' עם לינה, ולסירוגין יתקיימו סופי שבוע כולל לינה במוצ"ש. כל המעברים של הקטין יהיו ממסגרת החינוכית ואליה.

ההורים מחויבים בשמירה על קו תקשורת פתוח וזמין ולכן ימנעו מלחסום אחד את השני בטלפונים הניידים.

60. בדיווח מהגן השייך למסגרות החינוך המיוחד נרשם כי מתקשה לשמור על כללי הגן, תנועתו ומוסח, סף תסכול נמוך מביא לקושי בהשתלבות חברתית, פועל באלימות כלפי ילדים אחרים. לאחר שיפור השנה, מרגישים בשבועות האחרונים שיש רגרסיה והוא חוזר להתנהגויות קודמות. בנוסף, יש סימנים של הפרעת קשב וריכוז.

האם שולחת הודעות לגננת ומבקשת מענה מידי. להודעות אופי חסר סבלנות ותוקפני לעיתים כולל פניות לפיקוח. יש קשר טוב עם שני ההורים.

הייתה אבחנה לקחת את הקטין לנירולוג לטיפול בבעיות קשב וריכוז.

האם מתנגדת לאבחון לא מתכוונת לתת טיפול תרופתי.

גם את המלצות התל"א לא הצליח הצוות להעביר להורים בשל הקושי בתקשורת ביניהם כאשר הילד היה עד לוויוח הקולני.

מקרה חריג שארע בגן עם האם, שהביאה את הקטין באיחור לגן והתבקשה להיפרד ממנו בשער, האם צעקה על הגננת דיברה בתוקפנות וצילמה את הגננת תוך כדי מפגש בוקר כאשר שאר הילדים צופים נסערים. האירוע הסתיים כשנאמר לה שאם לא תעזוב תוזמן משטרה.

במקרה אחר, כאשר הילד הפעיל אלימות כלפי ילד אחר, וכשנשאל מדוע מגיב כך, ענה שככה משחקים במשחק במחשב של אבא, המסר הועבר לאב.

61. לגבי ביקור בבית האב, נטען כי יש חדר שינה נפרד המיועד לקטין והאב לן בחלל פתוח יחד עם הסלון, אך מדובר בחדר גדול ומרווח, והתנאים מספקים.

62. "בזיהוי כוחות מעכבים וגורמי סיכון במשפחה בעת המשבר העשויים להשפיע על הקטין" צוין הקונפליקט בין ההורים אשר מעמיד את הקטין בתווך, בלב משבר הנאמנויות, כשלהורים אין אמצעי לתקשורת מיטבית ועניינית בלבד.

בנוסף, המעברים הרבים בחייו של הקטין, ילד בן 6.5 אשר עבר בין ארבע ערים וכשש מסגרות חינוכיות ובכל מעבר נאלץ להסתגל מחדש. המעברים פוגעים ביכולת של הקטין לפתח הרגשת שייכות, קשרים חברתיים, חווית הצלחה ורציפות.

ולבסוף, חוסר ההסכמה בין ההורים בסוגיות מהותיות בחייו של הקטין, מונע ממנו קבלת מענים סביב צרכים משמעותיים בחייו כדוגמת אבחון נירולוגי, התאמה חינוכית ועוד.

63. עו"ס התייחסה לטענות האם למניעת לינה או צמצומה, בשל תנאי דיור אצל האב שאינם הולמים לינה והעובדה כי הוא מסית ופוגע בקשר שלה עם הקטין.

לגבי תנאים בבית האב, החדר בו לן הקטין מרווח, ולטענתה חשוב יותר זמן נרחב עם שני הוריו מאשר תנאי דיור.

לגבי ההסתה, העו"ס וחברי הוועדה לא מצאו כי מתקיימת הסתה מכוונת ומונעת מצד האב. הפנו להחלטת כבוד המותב

התורן בתיק ה"ט מיום 18.10.23 שדחה בקשה לצו הגנה במעמד צד אחד בציינו כי בסרטון שהציגה האם היא "מתחקרת וחוקרת קטין שהוא רק בן 7 ומדרבנת אותו לומר דברים כנגד האב". ולדברי העו"ס: "כך שנראה שאין מקום לטענות הסתה מכוונת של האב, וכל שימוש בטענה זו, מרחיקה את העיסוק בשורש הקונפליקט, משטיחה אותו ומרחיקה אותו מפתרון".

64. עו"ס ציינה את היכרותה ארוכת השנים עם המשפחה כפי שבאה לידי ביטוי בתסקירים שערכה, ושלמעשה טענות ההורים לא השתנו לאורך השנים, לאור כך ממליצה לקבל את המלצות וועדת התסקירים, כולל חלוקת זמני השהות כפי שהוצעו.

עו"ס ציינה כי הרחבת הלינה אצל האב, ניתנה כבר בהליכים הקודמים, שהקטין היה צעיר יותר כי התרשמה שזה לטובתו, אלא שמעבר האם לעיר אחרת קטע זאת. ומששבה לעיר המוצא, אין סיבה למנוע מהקטין לשהות עם שני הוריו בצורה נרחבת. הקונפליקט כשלעצמו לא די בו בכדי למנוע ממי מההורים זמני שהות עם ילדו, והאחריות להפחתת הקונפליקט מוטלת על כתפי ההורים. כל עוד לא יפחת, טובתו של הקטין תיפגע, ולא כתוצאה מכך ששוהה באופן נרחב עם מי מהוריו.

65. בנוסף, ניתנו המלצות טיפוליות הבאות: אבחון לקטין באופן מידי והשבתו לטיפול רגשי. הטלת סנקציות על אי קיום החלטות. חלוקה בחגים כפי שקיימת, בחופש הגדול כל זמן שיש לקטין קייטנה מסובסדת ימשכו זמני השהות שבשגרה, ביתרת ימי החופש וככל שלא ישולב בקייטנה יחלקו ההורים כך שהקטין יהיה שלושה ימים לסירוגין אצל כל הורה. בחודש אוגוסט יהיה רשאי כל הורה לשהות עם הקטין חמישה ימים רצופים בשבועיים הראשונים של אוגוסט. על ההורים להשאיר ערוץ תקשורת פתוח ביניהם מבלי לחסום האחד את השנייה ולנהל שיח מכבד וענייני. כל הורה ישהה עם הקטין בימי השהות שלו גם בימי מחלה, חופשה מהמסגרת החינוכית, שביתה או כל סיבה אחרת בגינה לא תתקיים מסגרת חינוכית החל מ-8.00 בבוקר ועד למחרת. מומלץ כי ההורים יפנו באופן מידי לתיאום הורי ויחויבו לשתף פעולה. בכל מחלוקת שההורים לא הצליחו ליישב יכריע איש מקצוע בתחום.

ו- חקירת העו"ס

66. העו"ס עומתה כל החקירה עם סרטונים שצילמה האם את הקטין ותומללו, כשהיא שואלת אותו והוא משיב לה. ונשאלה האם היא לא מוצאת בכך הסתה של האב את הקטין כנגד האם.

67. בתמלול הקלטה (נספח 14) שבה "אבא אמר לי להרביץ":

הקטין נשאל: "למה אתה מרביץ לאימא? אתה יודע שזה כואב לה? מי אמר לך להרביץ לאימא?" והוא משיב: "אבא". ושוב נשאל: "למה אבא אמר לך להרביץ לאימא" ומשיב: "ככה זה מה שהוא אומר לי".

68. בתמלול הקלטה (נספח 15) שבה "לא יהיה יותר אימא":

הקטין נשאל "...אבא אמר לך?"

והוא משיב: שלא יהיה יותר אימא. שלא יהיה יותר אימא".

...הקטין נשאל: "אימא תמיד תהיה איתך".

והוא משיב: "הוא יהיה איתי כל השבוע עם אבא שלי, את תהיי איתי רק ביום שלישי, חבל".

הקטין נשאל: "אבא אמר לך את זה"

ומשיב : "כן. רוצה אני אהיה עם אבא כל השבוע ואת תלכי איתי רק ביום שלישי? זה מה שאת רוצה?".

...הקטין נשאל: "אתה לא אוהב את אימא? למה אתה לא אוהב את אימא?"

והוא משיב "ככה"

הקטין נשאל: "מה אימא עשתה לך? אימא רק דואגת לך כל הזמן"

והוא משיב : "היא לא דואגת לי היא לא".

69. העו"ס העידה כי: הסרטונים לא עומדים בפני עצמם אלא זה עוד נדבך ברצף ההיכרות שלה עם המשפחה, וכי השאלות מנוסחות בצורה מכוונת על ידי האם שמעודדת אותו להשיב כפי שהשיב : "אני חושבת שכאשר שואלים ילד אם אבא אמר לך לומר, זאת בעיה חמורה...אם אשאל את הילד אם כואבת לך הבטן יגיד שכן" (עמ' 5 ש' 23-25).

70. העו"ס הסבירה כי ההסתכלות צריכה להיות רחבה יותר, צריך לבחון למה הילד אומר את הדברים, וזה יכול להתברר רק בהליך טיפולי ורגשי ולא בחקירה של עו"ס על דוכן העדים:

"אני אומרת שכדי לדעת למה ילד אומר משהו, צריך לעשות תהליך. משפחה זאת הופנתה אינספור פעמים לטיפול רגשי כדי לדעת למה הילד אמר מה שאמר ועד היום, תקנו אותי אם אני טועה, לא התחיל טיפול רגשי. אז לבוא אלי לשאול מה הילד.. אני הפנתי אותם שהם יספרו לנו למה הילד אומר מה שאומר. יכול להיות אינספור סיבות. לא כל ילד שאומר לאמו אני לא אוהב אותך לרובנו יש ילדים לא רואה בזה אמירה נוראית ולא בהכרח. למה אומר את זה? אני הייתי אמורה לקבל תשובות מההורים. וזה לא קרה עד היום

ש. לדעתך המשפטים לא מעידים על הסתה מצד האב וזה עניין משפטי.

ת. בעיני זה טיפולי ולא משפטי."

(עמ' 6 ש' 10-18).

71. העו"ס נשאלה גם לעניין התחפושת, האם בסירוב הקטין ללבוש תחפושת שאמו קנתה עבורו מאימת אביו שאסר עליו, יש משום ניכור הורי.

והשיבה על כך, שהקטין מצוי במצוקה מאז שהיא מכירה אותו, המצב שלו הולך ומתדרדר. "הילד במצוקה למה לא בטיפול?" (עמ' 7 ש' 2-10).

72. העו"ס נשאלה לגבי מייל ששלחה האם אליה שהיא מחכה לטיפול רגשי לקטין ואין מענים והשיבה על כך, שהאם פיטרה את המטפלת הרגשית בסבב האחרון, בטיעון שהיא לא מוכשרת לטפל בניכור הורי. "ההורים היו אמורים לפנות לתיאום הורי, באופן שיטתי אין שיתוף פעולה מצד האם". (עמ' 7 ש' 15-22).

73. העו"ס נשאלה לגבי מייל נוסף, בו דיווחה האם כי הקטין מסרב ללכת לחוג כי קיבל הוראה מהאב לא ללכת לחוג, והשיבה : "היו בינינו אינספור התכתבויות. המענה שלי לכל התלונות האלה היה טיפול רגשי ואבחון האם נעשה?" (עמ' 7 ש' 23-27).

74. העו"ס נשאלה לגבי מייל שבו האם מבקשת שיפסקו זמני השהות עם האב : "ישבתי איתך הכל סיפרתי לך את המצוקה. מבקשת להפסיק לאלתר את הסדרי הראייה.. אני מותשת ההתנהגות הרגשית שלו, הקולקלת, אני סובלת..אין שום מענים על החוג, אין תקשורת האב מתנהל עם עצמו. מבקשת ממך להתערב ולעצור את זה.."

והשיבה על כך שבעצם כינוס וועדת תסקירים לאחר מעל 8 תסקירים והתדרדרות במצב הקטין יש משום מענה : "עצם זה שהיא אומרת ישבתי איתך אתמול זה אומר שכן היה מענים וישבנו. המענה הכי גדול שהרווחה יכולה להציע זה

דמות של וועדת התסקירים אלו הכלים הכי כבדים שאפשר להוציא וזה מוצע למשפחות שאנו אובדי עצות מפקחת מגיעה, כספים משולמים מכספי העיריה מומחים שמגיעים. אני קיימתי כמה וועדות תסקירים ב-9 שנות עבודתי. אז כן היה מענה".

(עמ' 7 ש' 30 עד עמ' 8 ש' 3).

75. העו"ס נשאלה מדוע הוכנס כגורם סיכון מעבריי ערים רבים שהיו בחיי הקטין ולא הקשר בין אלימותו למשחקי מחשב אצל האב, והשיבה על כך: שגם הודעות חסרות סובלנות, תוקפנות והתפרצות של האם לעיני הילדים בני חמש בגן והזמנת משטרה הם גורמי סיכון של האם ואלו לא נרשמו (עמ' 8 ש' 21-33).

ובהמשך, הסבירה שאם שני ההורים היו בטיפול יש יכולת להודות בטעויות והיה אפשר לאכוף על ההורים התנהלות נכונה.

76. העו"ס נשאלה האם וועדת התסקירים הייתה משנה את המלצותיה לו נחשפה למיילים של האם ולטרטונים, שמציגים הסתה של האב ומצוקה של האם, והשיבה על כך שוועדת תסקירים זה לא דיון בבית משפט, האג'נדה טיפולית, הוועדה הקצתה זמן רב לשמיעת טענות ההורים ולקבלת החלטות (עמ' 10 ש' 22-29).

77. ואחר כך, חזרה על קביעתה בתסקיר כי חד משמעית אין מקום לטענת האם להסתה מכוונת (עמ' 11 ש' 22-23). והרחיבה לעניין זה, כי היא מזערה התנהגויות מסכנות של האם כמו למשל, שקיבלה דיווחים חסויים מגורמי מקצוע שפוחדים מהאם, למשל גננת שסיפרה שהקטין הגיע עם חבלות וסימנים מבית האם לאחר שהאב הורחק ממנו לשבוע, ודיווחים מבית חולים שהאם בהיותו של הקטין בגיל שנה בקשה שיחדירו מחטים כדי להקיז לו דם בטענה שהאב מסמם אותו, כאשר הילד היה עם מדדים חיוניים וכן פניה מעו"ס מעיר אחרת שהאם מסרבת לשתף פעולה והיו עוד פניות.

78. בחקירתה לב"כ הנתבע אישרה כי ברור שעכשיו צריכה להיות משמורת משותפת.

79. לשאלת בית משפט, איך אפשר לשפר את ההתנהגות של ההורים, כי הם שקועים בסכסוך עד שלא רואים לנגד עיניהם את ילדם, השיבה העו"ס:

ת. "מסכימה איתך. אני חושבת שזה מעבר. ניסיתי להסביר את זה. זה מעבר לסכסוך בין ההורים. אם זה היה המוקד והמהות זה היה נכתב שזאת הבעיה. אבל אני מודאגת שזאת לא הבעיה לבדה. אני חושבת שהם צריכים להיות במסגרת עם סנקציות. אני צופה שיהיה המשך לזה. אני יכולה לספר בצער שבאולם אחר מתנהל דיון על ילדות שהיו חשופות לקונפליקט שצד אחד משך יותר והילדות מוצאות לצו חירום. אי אפשר לתת לילדים להיפגע ויש ילדות שיצאו למרכז חירום. אז חייב לשלוח אותם לתיאום הורי והם צריכים להיות בפיקוח של עו"ס לחוק נוער. כי זה מעבר. הדיווחים שקיבלתי מהמסגרות לא העידו על קונפליקט אלא על קשיים מהותיים אחרים יש צורך בפיקוח כי הילד נפגע".

(עמ' 14 ש' 22-30). ובהמשך לשאלה נוספת של המותב, שלמרות כל השיקולים לא נמצאה עדיפות להורה אחד על פני האחר, השיבה: "המטרה של הטיפול זה שיהיה הורה א' והורה ב'" (עמ' 15 ש' 18-20).

ז- הכרעה

80. הצדדים לא מצליחים לשתף פעולה ברמה הורית לטובת ילדם.

האשמות והתלונות ההדדיות נמשכות מאז היוולדו של הקטין, בולט חוסר האימוץ ביניהם, תקשורת לקויה, כל הורה

מאשים את האחר ברצון שלו לפגוע בקשר עם הקטין, והם מחזיקים עמדות שליליות זה כלפי זה.

81. אציין כי התרשמתי שלכל הורה יש את היתרונות והחסרונות שלו, ולמרות זאת, וועדת התסקירים מצאה לנכון שלא לתעדף הורה אחד על פני השני אלא מצאה את שניהם כהורים שרוצים את טובת ילדם ועושים מאמצים לתת לו כפי צרכיו.

82. הפסיכולוג של הוועדה הסביר להורים כי מדובר בילד עם פוטנציאל תקין אלא שהנסיבות פוגעות בתפקודו ומעמידות בסימן שאלה את התפתחותו העתידית - חסכים, נתקים, מטענים, היותו מצולם שוב ושוב, מעברי מסגרות וערים וסביבה לא מווסתת.

83. גם באבחון הפסיכולוגי שנערך לקטין בחודש 8/23 נרשם בפרק "סיכום והמלצות" לאחר תיאור נקודות הקושי: "נראה שהשינויים והמעברים הרבים אותם חווה הקטין הותירו את חותמם, שכן כיום הקטין מציג קשיי ויסות התנהגות, ומתקשה להראות התקדמות דידיקטית וחברתית לאורך השנה בגן. נראה כי קיים פער בין הידע שברשותו, לבין יכולת ההבעה המילולית ורמת הבשלות הרגשית שלו, שאינן תואמות את גילו הכרונולוגי. על כן, הומלץ לאור הפערים בתפקודו והקשיים שעלו הן מדברי ההורים והגננות והן באבחון הנוכחי כי הקטין ישהה שנה נוספת בגן חובה ובמקביל לשקול מעבר למסגרת קטנה שתיתן לו מענה אישי וממוקד לקשייו בשנת הלימודים הבאה".

84. מהאמור עולה כי טרוניית האם, שלא יתכן כי העו"ס מכניסה בגורמי סיכון את מעברי המגורים שלה, ומעלימה לחלוטין משחקי מחשב אלימים למרות הצהרת הקטין עצמו, אלימותו וההתדרדרות המדווחת, הינה חסרת כל בסיס מקצועי.

85. הרי באבחון הפסיכולוגי שנערך לקטין וגם לדברי פסיכולוג הוועדה המעברים הרבים בהתניידות בין ערים וגני ילדים, פגעו בהתפתחות תקינה של הקטין והיוו גורם סיכון עבורו. גם אם האב חשף את הקטין למשחקי מחשב אלימים, באופן שאינו חינוכי ואף מרע לקטין, משהוסבר לו הדבר והוא הבין את הקשר בין הדברים, הודה בטעותו והפנים את המסר. בנוסף, עו"ס הוסיפה בחקירתה שגם בתוקפנות של האם ובהתנהגות לא מותאמת מול הגננת וילדי הגן יש משום גורם סיכון עבור הקטין. אלא שמצד האם, יש סירוב לשינוי.

86. הוועדה והעו"ס לסדרי דין לא מצאו בטענות האם, והעו"ס גם לא ראתה בסרטונים ובמיילים משום הסתה מכוונת של הקטין ע"י האב כנגד האם. והעו"ס אף העלתה בחקירתה אירועים שהטילו דופי בהתנהגות האם והשימוש בקטין כנגד האב.

87. גם אנוכי סבורה כי הקלטת הקטין תוך הפניית שאלות מדריכות אליו כדי "לחלוב" ממנו מידע, בפרט ששני ההורים ציינו בפני המאבחנת שלעיתים הקטין מתקשה לענות על שאלות אודות רגשותיו ולרוב יענה ש"לא יודע", אין בו כדי להעיד על הסתה של האב, אלא דווקא משום מהלך של האם כדי לפגוע בקשר של הקטין עם אביו תוך עירוב של הקטין בסכסוך.

88. העו"ס הסבירה כי ההסתכלות צריכה להיות רחבה יותר, צריך לבחון למה הילד עונה לשאלות האם בצורה פוגעת, וזה יכול להתברר רק בהליך טיפולי ורגשי, שעד היום לא ניתן לקטין.

89. לאורך ההליך שבכותרת וגם במסגרת הליכים נוספים הפניתי את ההורים לטיפולים לקטין ולהדרכה הורית, שלמרבה הצער לא יצאו לפועל בשל חוסר שיתוף פעולה של האם.

90. ראה תלה"מ 69206-06-20 ותלה"מ 43124-05-20 שם באותה מסגרת של תביעות, עת הקטין היה מעל גיל 3, עתרה האם לצמצום זמני שהות בעוד האב עתר להרחבתם. בפסק הדין שניתן על ידי ביום 15.1.21 פסקתי כי שניהם

הורים מיטיבים לקטין כל אחד עם הייחודיות שלו בקשר עם הקטין. הרחבתי זמני שהות באופן שיקללו לינה והפניתי את הצדדים לטיפול משפחתי או הדרכה הורית וטיפול דיאדי.

בתיק תלה"מ 37857-03-21 בתביעה להעתקת מקום מגורי הקטין ובצו הטרדה שהגיש האב בתיק ה"ט 36625-07-21 הופנו הצדדים בהחלטה מיום 25.7.21 לתיאום הורי. ובהמשך, נתקבל דיווח ממרכז התוכנית לתיאום הורי על סירוב האם להשתתף בשל מעבר מגורים לעיר אחרת וחוסר פנאי וכסף לקחת חלק בהליך.

בתיק ה"ט 22809-10-23 בו התבקש צו הגנה על ידי האם בשם הקטין כנגד האב, כי הוא מנחה את הקטין להכותה ומלמד אותו להביע רגשות שנאה כלפיה, קבלו הצדדים את המלצת בית משפט, להשתתף בהדרכה הורית ומתן טיפול רגשי לקטין בפיקוח הרווחה, ולהסכמתם ניתן תוקף של פסק דין ביום 18.10.23.

ובמסגרת ההליכים שבכותרת, בהחלטה מיום 3.4.24 בעקבות בקשה שהגישה האם לקנוס את האב על נסיעתו עם הקטין לאילת בסופ"ש שלו מבלי ליידע אותה, שוב חייבתי את ההורים להשתתף בהדרכה הורית. עם זאת, התקבל עדכון ביום 17.4.24 ממנהל היחידה לפיו הטיפול הופסק מאחר והאם הודיעה למטפלת הרגשית שאינה מוכנה לקחת חלק בו עוד. האם טענה בפני העו"ס כי מדובר במקרה של ניכור הורי, והיות ולמטפלת הרגשית אין את ההכשרה המתאימה לכך, הרי שאין טעם להגיע לטיפול שלא מטפל בשורש הבעיה.

91. לעניין זה, ראה גם תרעומת העו"ס כשנשאלה על מענה שניתן על ידה לדיווחים של האם על סירוב קטין ללכת לחוג כי קיבל הוראה מהאב לא ללכת או ללבוש תחפושת שקנתה לו האם, הרי ה"הורים היו אמורים לפנות לתיאום הורי, באופן שיטתי אין שיתוף פעולה מצד האם". (עמ' 7 ש' 15-22), ו"היו בינינו אינספור התכתבויות. המענה שלי לכל התלונות האלה היה טיפול רגשי ואבחון האם נעשה?" (עמ' 7 ש' 23-27), וחזור ושוב "הילד במצוקה למה לא בטיפול?"

92. אציין כי המשך הסכסוך, והעברת חילוקי הדעות בכל ענייני הקטין לפתחי בית משפט מחזק ומעצים את שפת המאבק בין ההורים.

93. אני זוקפת לחובת האם את העובדה כי לא הייתה נכונה מסיבותיה לקיים הידברות עם האב במסגרת טיפולית, ובכל היתקלות של קושי מול האב, פנתה בצו הגנה לבית משפט, כדי להרחיק את האב מהקטין, משל מדובר "בתרופת קסם".

94. אך חמור מכך, חוסר ההסכמות בין ההורים, גם מנע טיפול רגשי מהקטין, ועל כך אין מחילה.

95. הקטין כאמור עבר אבחון פסיכולוגי בחודש 4/23 ביוזמת גנות ופסיכולוגית הגן בשל קשיים בהבנה בכלל ובפרט במצבים חברתיים והומלץ על תכנית טיפולית ושיבוץ במסגרת לימודית מתאימה. ההמלצות שדורשות שיתוף והסכמה בין ההורים היו: המשך טיפול בריפוי ועיסוק, המשך טיפול רגשי וביקור אצל נירולוג לאבחון קשב וריכוז.

אף לא אחת מאותן המלצות קוימה בשל קושי של ההורים להגיע להסכמות.

לעניין הנירולוג, צוין בתסקיר כי צוות הגן נפגש בנפרד עם כל הורה למתן הסבר, וכי האם מתנגדת לקיום האבחון היות וממילא לא מתכוונת לתת טיפול תרופתי.

96. פסיכולוג הוועדה ציין כי קיים סיכוי טוב להטבה במצב הקטין בתוך תהליך טיפולי.

97. העו"ס השיבה לשאלת בית משפט, הכיצד אפשר לשפר את ההתנהגות של ההורים ששקועים בסכסוך ולא נותנים את הדעת להשלכות על הילד, כי הבעיה היא מעבר לסכסוך בין ההורים, ונדרש להפעיל סנקציות, שכן אי אפשר לתת לקטין להיפגע מכך. ולמעשה, הפתרון הוא תיאום הורי בשילוב פיקוח של עו"ס לחוק נוער (עמ' 14 ש' 22-30).

98. עוד הבהירה כי למרות כל השיקולים לא נמצאה עדיפות להורה אחד על פני האחר, וכי "המטרה של הטיפול זה

שיהיה הורה א' והורה ב'' (עמ' 15 ש' 20-18) וכי ברור לה שצריכה להיות אחריות הורית משותפת. זוהי גם עמדתה החד משמעית של וועדת התסקירים בהמלצתה לזמני שהות רחבים עם שני ההורים, בהיותה טובה לקטין תורמת ליציבות שלו ולא נובעת משיקולים של ההורים.

99. כידוע הלכה היא כי בית המשפט נעזר בתסקירים ובחוות דעת מומחים להם יש היכולת והכלים המתאימים לבחון את המקרה בעין מקצועית וסובייקטיבית (רע"א 4575/00 פלונית נ' אלמוני, פ"ד נה (2) 321; בג"צ 4238/03 לוי נ' בית הדין הרבני הגדול בירושלים, פ"ד נח (1), 481).

100. בהתאם לפסיקה, חוות דעת מומחים בסוגיה כה רגישה הינן בעלות משקל משמעותי במכלול הראיות ובתי המשפט נוטים לאמץ את ממצאי המומחים ומסקנותיהם. ניתן יהא לסטות מממצאים אלה, רק בהינתן טעמים כבדי משקל המצדיקים זאת.

101. הזמנת תסקירים בתביעות אחריות הורית זמני שהות מהווה ביטוי לעובדה שההכרעה מצריכה מעורבות של רשויות הרווחה, כאשר העובדים הסוציאליים מסייעים לבית המשפט בקבלת הכרעה נכונה ומושכלת, תוך בירור מעמיק של הסוגיה. זאת מתחייב אף בשל העובדה כי בעת סכסוך מתקשים ההורים לייצג באופן אובייקטיבי את צורכי הקטינים, ולכן נדרש בית המשפט לשירותי הרווחה, אשר מטפלים בנושא במקצועיות וכעובדי ציבור (לעניין זה ראה רמ"ש (מח' חי') 40117-12-13 פלוני נ' פלונית [פורסם במאגרים] (23.12.2013)).

102. בענייננו המלצת וועדת התסקירים ועו"ס לסדרי דין שמה לנגד עיניה את טובת הקטין והדאגה לצרכיו, ונמצא כי חרף הקשיים ועל אף אי ההסכמות בין ההורים, מתווה של זמני שהות רחבים עם שניהם תואם את טובתו הפסיכולוגית וההתפתחותית של הקטין באשר תתרום לו ליציבות, כאשר האחריות להפחתת הקונפליקט מוטלת על ההורים.

103. סבורני כי היעדרה של תקשורת חיובית וחוסר אמון בין ההורים, אינם יכולים להכשיל קיומה של אחריות הורית משותפת, בהיותה המסגרת שתיתן מענה לצורכי בנם ע"י חיזוק הביטחון העצמי שחסר לו והקניית ביטחון ויציבות לחייו.

104. על היעדרה של תקשורת ושיתוף פעולה בין ההורים בענייני הקטין ניתן יהיה להתגבר באכיפת תיאום הורי על ידי סנקציות ופיקוח עו"ס נוער.

105. בנסיבות אלה, אני סבורה כי המלצות וועדת התסקירים והעו"ס הינן מקצועיות, נכונות ומדויקות למידותיה של המשפחה ולקטין בפרט, ואני נותנת להן תוקף של פסק דין.

106. אשר על כן, אני מורה כדלקמן:

א. הקטין יהיה באחריות הורית משותפת של הוריו.

ב. הרחבת זמני שהות של הקטין עם האב, כך שיתקיימו בכל שבוע בימי ג' וה' עם לינה, ולסירוגין יתקיימו סופי שבוע כולל לינה במוצ"ש והשבה למסגרת החינוכית ביום א'.

כל המעברים של הקטין יהיו ממסגרת החינוכית ואליה.

ג. ההורים ישלבו את הקטין מיידית בטיפול רגשי שילווה בהדרכת הורים, וזאת בסיוע הרווחה.

ד. יבוצע אבחון פסיכודיאגנוסטי לקטין בסיוע הרווחה.

ה. שני ההורים יהיו אחראים לכל סוגיה הנוגעת לקטין כולל עדכונים שוטפים אחד את השני.

ו. ההורים מחויבים בשמירה על קו תקשורת פתוח, זמין ומכבד, ולכן ימנעו מלחסום אחד את השני בטלפונים הניידים.

ז. חלוקה בחגים כפי שקיימת כיום באופן שווה.

ח. בחופש הגדול כל זמן שיש לקטין קייטנה מסובסדת ימשכו זמני השהות שבשגרה, ביתרת ימי החופש וככל שלא ישולב בקייטנה יחלקו ההורים כך שהקטין יהיה שלושה ימים לסירוגין אצל כל הורה. בחודש אוגוסט יהיה רשאי כל הורה לשהות עם הקטין חמישה ימים רצופים בשבועיים הראשונים.

ט. כל הורה ישהה עם הקטין בימי השהות שלו גם בימי מחלה, חופשה מהמסגרת החינוכית, שביתה או כל סיבה אחרת בגינה לא תתקיים מסגרת חינוכית החל מ-8.00 בבוקר ועד למחרת.

י. ההורים מופנים באופן מידי לתיאום הורי בתחנה לטיפול משפחתי בעיר מגוריהם ומחויבים לשתף פעולה. הרווחה תסייע בזירוז קבלתם.

יג. שלא יגיע למפגשים בתיאום הורי ייחשב כמי שמפר החלטה שיפוטית ויטל עליו סנקציה של 350 ₪ בגין היעדרות מכל מפגש.

יא. ההורים יקבלו החלטות חשובות בענייני חינוך ובריאות של הקטין בהסכמה, ויעדכנו איש את רעהו על פניה עם הקטין לרופא, כאשר נדרשת הסכמה של ההורה האחר למתן תרופה קבועה לקטין.

יב. בכל מחלוקת שההורים לא הצליחו ליישב יכריע איש מקצוע בתחום הרלוונטי בענייני חינוך המחנכת או יועצת ב"ס ובענייני בריאות רופא הילדים או מומחה מקצועי.

יג. מסמיכה את עו"ס לסדרי דין ביחד עם עו"ס הנוער לפקח אחר קיום הוראות בית משפט, ולסייע ביישומן וזאת למשך שנה ממועד מתן פסק הדין.

יד. עו"ס נוער תדווח על הפרת הוראות בית משפט של מי מההורים לתיק.

הורה שיצטברו נגדו דיווחים על הפרות שיש בהן משום עירוב הקטין בסכסוך או הסתה או פגיעה בזמני השהות של ההורה האחר, תישקל הטלת סנקציה כספית לרבות הפעלת שיקול דעת שיפוטי לצמצום זמני השהות של ההורה המפר עם הקטין.

טו. עוד אני מורה כי לצורך הצלחתו של התיאום ההורי ייסגרו או יעוכבו שני הליכים נוספים שתלויים ועומדים.

טז. תיק ה"ט 39799-11-24 שהינו בקשה לצו הגנה כנגד האב בטענה כי נתן לילד כדור תרופה, ללא ידוע האם ושעה שאינו יודע לבלוע ובנוסף מלמד את הקטין לברוח מבית הספר, שלא נענתה במעמד צד אחד. כעת הדיון בה התייתר לאור קביעת כללי התנהגות להורים המחייבים ידוע בעת פנייה של הורה עם הקטין לרופא וקבלת הסכמתו למתן תרופה קבועה ובמקרה של מחלוקת מומחה יכריע. על כן, אני מורה על סגירת הבקשה.

יז. תלה"מ 39799-11-24 שעניינו תביעה שהגישה האם להגדלת מזונות ב-400 ש"ח ותשלומי מדור בהתבסס על חלוקת זמני השהות מצומצמים לפי מתווה קודם.

בפסק הדין בתלה"מ 35225-01-19 מיום 13.11.19 נקבע תשלום מזונות של 1650 ₪ כולל מדור ואחזקה, ועקב אישור מעבר של האם לעיר במרכז, הופחתו 450 ש"ח מהמזונות למימון הוצאות נסיעת האב כדי לפגוש את הקטין (תלה"מ 32114-10-21 פסק דין מיום 15.2.22) אז זמני השהות היו מצומצמים, כעת עם שובה לעיר המוצא בקשה שהאב יחזור לשלם את סכום המזונות הרגיל.

ולגבי מדור, נטען כי הואיל ובהסכם שנערך בין הצדדים לא צוין השתתפות האב במדור, מבוקש כי ייפסק שיעור של 30% בסך של 1300 ₪.

האב מתנגד לתביעה עקב היות הקטין מעל גיל 6 כושר השתכרות של האם גבוה יותר וחלוקת זמנים שתורחב בעקבות המלצות וועדת תסקירים.

בנסיבות חל שינוי מהותי עם מתן פסק הדין בתיק שבכותרת בגדרו נקבעו זמני שהות כמעט שוויוניים לאב 6 ימים בשבועיים ומעצם היות הקטין מעל גיל 6 (כשהוגשה היה בן 5 ו- 3 חודשים). לנוכח השינוי הנ"ל ובנוסף העדר פער ביכולות הכלכליות של ההורים, היות מדור הקטין כלול בתוך המזונות שנפסקו (שאז גרה האם עם בן זוג) והעובדה כי האב משלם מזונות בסך של 1200 ₪, התרשמתי כי לא יהיה בעיכוב ההליכים בתביעה כדי לפגוע בצורכי הקטין בבית האם, או ליצור בית "עני" אצלה.

על כן, אני מורה על עיכוב הליכים בתביעה למשך 6 חודשים כדי לאפשר הליך תיאום הורי.

יח. למען הסר ספק, תחילת יישום פסק הדין מייד עם המצאתו לצדדים.

יט. להמציא לצדדים ולעו"ס לסדרי דין ונוער (שימת ליבן לסעיפים ג, ד, י, יג ו- יד').

כ. מותר לפרסום ללא פרטים מזהים.

ניתן היום, כ"ב חשוון תשפ"ה, 23 נובמבר 2024, מוצ"ש, בהעדר הצדדים.